

HOTĂRÎRE

pentru aprobarea Strategiei Naționale cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenti și Planului Național de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenti

nr. 1155 din 20.10.2004

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.193-198/1347 din 29.10.2004

* * *

În scopul reducerii și eliminării impactului poluanților organici persistenti asupra mediului și sănătății populației, implementării prevederilor Convenției de la Stockholm și creării unui sistem eficient de securitate chimică, Guvernul

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă:

Strategia Națională cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenti, conform anexei nr.1;

Planul Național de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenti, conform anexei nr.2.

2. Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale și Ministerul Sănătății vor conlucra cu organismele internaționale și țările donatoare de asistență tehnică în scopul armonizării politicii în domeniul protecției mediului și sănătății populației și obținerii suportului tehnic și financiar pentru realizarea prevederilor Strategiei și Planului nominalizate.

3. Ministerele, departamentele, autoritățile administrației publice și instituțiile implicate vor întreprinde măsurile necesare pentru realizarea în termen a acțiunilor planificate și vor prezenta anual, în modul stabilit, Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale informația privind realizarea Strategiei și Planului nominalizate.

4. Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale este responsabil de implementare și control, atribuindu-i-se funcția de coordonator pentru realizarea Strategiei și Planului, sistematizarea informației și prezentarea anuală a informației sintetizate Guvernului.

PRIM-MINISTRU

Vasile TARLEV

Contrasemnează:

Prim-viceprim-ministru

Vasile Iovv

Ministrul economiei

Marian Lupu

Ministrul ecologiei și resurselor naturale

Constantin Mihailescu

Chișinău, 20 octombrie 2004.

Nr.1155.

Anexa nr.1
la Hotărîrea Guvernului
nr.1155 din 20 octombrie 2004

cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenti

Introducere

La Conferința Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare (Rio de Janeiro, iunie 1992) și Summitul Mondial pentru Dezvoltarea Durabilă (Johannesburg, august - septembrie 2002) s-a acordat o atenție deosebită securității utilizării substanțelor chimice cu pericol sporit. Direcțiile de bază de colaborare internațională și angajamentele țărilor în domeniul controlului utilizării substanțelor chimice periculoase, considerate ca poluanți organici persistenti (POP), reducerii emisiilor și eliminării acestor substanțe sînt determinate de Convenția de la Stockholm privind poluanții organici persistenti, Protocolul de la Aarhus privind poluanții organici persistenti al Convenției din 1979 asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi și Convenția de la Basel privind controlul transportării transfrontaliere a deșeurilor periculoase și eliminării acestora.

În conformitate cu prevederile acestor tratate internaționale, sînt considerate poluanți organici persistenti substanțele chimice care:

au caracteristici toxice;

sînt persistente;

au capacitatea de bioacumulare;

pot fi ușor transportate în atmosferă pe distanțe mari și se depun departe de locul de emisie;

pot periclita sănătatea umană și mediul înconjurător, fie aproape sau departe de sursele lor.

Cei mai periculoși poluanți organici persistenti sînt considerați: aldrina, clordanul, DDT (1,1,1 - tricloro-2,2-bis(4-clorofenil)etan), dieldrina, endrina, heptaclorul, hexaclorobenzenul, mirexul, toxafenul, bifenilii policlorurați (PCB), dioxinele și furanii, hexaclorociclohexanul, hexabromobifenilul, hidrocarburile aromatice policiclice (PAH) și clordeconul.

Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțămînt prealabil în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional (Rotterdam, 10 septembrie 1998) prevede procedurile de interzicere sau restricționare a substanțelor chimice în domeniul comerțului internațional, printre care sînt incluși și poluanții organici persistenti.

Planul de acțiuni adoptat de Summitul Mondial pentru Dezvoltarea Durabilă (Johannesburg, 2002) prevede interzicerea, începînd cu 2020, a utilizării substanțelor chimice periculoase pentru sănătatea umană și mediul înconjurător.

Republica Moldova, ca parte a Convenției de la Stockholm, Convenției de la Basel și Protocolului de la Aarhus, și-a asumat responsabilitatea de a promova o politică fermă în domeniul identificării și gestionării inofensive a substanțelor chimice periculoase, considerate de aceste tratate internaționale ca poluanți organici persistenti.

Prezenta Strategie Națională cu privire la reducerea și eliminarea poluanților organici persistenti este elaborată în scopul coordonării acțiunilor pentru prevenirea impactului asupra sănătății populației și mediului înconjurător a substanțelor chimice periculoase, considerate ca poluanți organici persistenti, în cadrul realizării politicii de stat pentru dezvoltarea durabilă și securitatea ecologică a țării.

I. Obiectivul Strategiei

Obiectivul prezentei Strategii este reducerea impactului POP asupra mediului înconjurător și sănătății umane.

Acest obiectiv va fi atins prin estimarea situației din Moldova privind impactul poluanților organici persistenti asupra mediului și sănătății, direcționarea politicii de stat în domeniul controlului, reducerii sau eliminării evacuărilor, emisiilor și pierderilor poluanților organici persistenti, onorarea obligațiilor țării care rezultă din semnarea Declarației Conferinței Națiunilor Unite pentru Mediu și Dezvoltare (Rio de Janeiro, iunie 1992), ratificarea Protocolului de la Aarhus privind poluanții organici persistenti (Aarhus, Danemarca, 24 iunie 1998), ratificarea Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenti (Stockholm, 23 mai 2001), aderarea la Convenția de la Basel privind controlul transportării transfrontaliere a deșeurilor periculoase și eliminării acestora (Basel, 22 martie 1989).

II. Evaluarea situației ecologice privitor la POP în Republica Moldova

În Republica Moldova poluarea mediului înconjurător cu POP și impactul ecologic al acestora asupra sănătății populației sînt studiate insuficient. Nu există un sistem complex unic de evidență a emisiilor POP la nivel ramural și local, de inventariere a stocurilor existente, de cercetări științifice și investigații practice sistematice în domeniu.

Utilizarea nechibzuită a pesticidelor în anii 1970-1990 în agricultură a condus la poluarea solurilor, resurselor acvatică, plantelor agricole și tehnice care, în consecință, au dăunat sănătății omului, iar decalajul dintre volumele de pesticide introduse în țară și cele utilizate în agricultură a condus la acumularea în gospodării a unor cantități mari de pesticide inutilizabile și interzise.

În scopul soluționării problemei privind neutralizarea pesticidelor inutilizabile și interzise, în 1978 pe terenurile com. Cișmichioi (U.T.A. Găgăuzia) s-a construit un poligon pentru înhumarea pesticidelor inutilizabile și interzise. Pe parcurs de 10 ani (1978-1988) au fost înhumate 3,94 mii tone de pesticide, inclusiv 654,1 t de DDT: DDT tehnic (75%) - 130,1 t; DDT (5,5%) - 187,7 t; DDT (30%) - 318,9 t; DDT(15%) - 3,1 t; pasta DDT - 14,3 t.

În urma prospecțiunilor și analizelor probelor de sol și apelor subterane s-a constatat că actualmente nu are loc poluarea mediului cu pesticide de la poligonul Cișmichioi și acesta nu conține substanțe radioactive. Totodată, ținînd cont de eventuala pierdere a etanșeității stratului protector al poligonului, este necesar de efectuat monitorizarea situației ecologice în zona de amplasare a acestuia.

În ultimii ani utilizarea pesticidelor în agricultură s-a redus esențial și, conform datelor Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, a constituit în anul 2000 - 2,8 mii tone, în anul 2001 - 2,7 mii tone, în anul 2002 - 2,4 mii tone, în anul 2003 - 2,7 mii tone.

Totodată, problema ce ține de poluarea mediului cu pesticide rămîne acută. În urma inventariierilor efectuate s-a constatat că la sfîrșitul anului 2003 în depozitele care nu corespund cerințelor legislației ecologice se aflau stocate 1792,63 tone de pesticide inutilizabile și interzise, care prezintă un pericol considerabil pentru mediul înconjurător și sănătatea populației.

Situația privind poluarea mediului cu bifenili policlorurați în republică este examinată insuficient. Nu există o evidență veridică și sistematizată privitor la avariile și consecințele poluării mediului cu PCB sau la alte situații cu impact negativ. Moldova nu dispune de capacități de producere a materialelor cu conținut PCB sau de utilaj înzestrat cu PCB, iar toate necesitățile economiei se acoperă prin importul acestora din alte țări. Actualmente în sectorul de generare, transportare și distribuție a energiei electrice funcționează peste 100 mii de instalații de putere, inclusiv circa 2000 de transformatoare cu încărcătura totală de circa 46 mii tone uleiuri, iar pierderile anuale ale uleiului din aceste echipamente constituie 9,5-10 tone. Pe teritoriile diferitelor întreprinderi, de asemenea, sînt stocate zeci de mii de condensatoare uzate în care se conțin sute de tone de PCB.

Nu există un sistem determinat de examinare și evaluare a situației privitor la poluarea mediului cu dioxine și furani și hidrocarburi aromatice policiclice (PAH). În condițiile Moldovei sursele principale de poluare cu dioxine, furani și PAH sînt instalațiile de producere a energiei, încălzirea rezidențială, unitățile de transport, incinerarea gunoiului. Principalul poluant al aerului atmosferic cu dioxine, furani și PAH este transportul. În conformitate cu datele cercetărilor efectuate în ultimii ani în zonele adiacente traseelor auto, s-a constatat o poluare majoră a plantelor și solului cu poluanți organici persistenți și metale grele. Totodată, actualmente nu se efectuează cercetări științifice suficiente și un control ecologic complex asupra impactului transportului auto.

În baza celor expuse urmează concluzia că în Republica Moldova nu există un sistem unic de control de stat și monitoring asupra POP, nu se elaborează măsuri ample, complexe de diminuare a impactului acestora asupra componentelor mediului și sănătății umane, fără de care este imposibilă dezvoltarea durabilă a societății.

III. Direcțiile prioritare ale politicii de stat și acțiunile strategice în domeniul reducerii și eliminării POP

În scopul reducerii impactului poluanților organici persistenți asupra mediului înconjurător și sănătății populației, prezenta Strategie prevede următoarele direcții prioritare ale politicii de stat în

domeniu:

evaluarea eficacității și perfecționarea cadrului legislativ-normativ în domeniul gestionării inofensive a substanțelor chimice toxice;

identificarea și evaluarea surselor primare și secundare de emisie a POP și a altor substanțe chimice toxice care pot fi incluse în lista POP; evaluarea efectelor nocive a acestor surse de POP asupra sănătății populației și a mediului înconjurător și elaborarea planurilor de acțiuni pentru prevenirea acestor efecte;

elaborarea și implementarea programelor de cercetare-dezvoltare și monitorizare a POP în sectoarele economiei naționale;

elaborarea și implementarea programelor de instruire, sensibilizare și educație pentru diferite categorii de populație privind POP și efectele lor asupra mediului înconjurător și sănătății umane;

participarea activă a publicului la abordarea și soluționarea problemelor ce țin de POP;

elaborarea planurilor de implementare a tratatelor internaționale în domeniul POP;

coordonarea activităților naționale cu țările dezvoltate și organismele internaționale, părți la tratatele internaționale, în scopul facilitării schimbului de informații și tehnologii, atragerii mijloacelor financiare pentru reducerea impactului POP.

Se preconizează următoarele acțiuni pentru prevenirea impactului POP asupra sănătății populației și mediului înconjurător:

Acțiuni de scurtă durată (2004 - 2010)

1. Evaluarea eficacității și perfecționarea actelor legislative în domeniul gestionării inofensive a substanțelor chimice toxice, ajustarea lor la cele europene.

2. Evaluarea eficacității și consolidarea potențialului instituțional în domeniul gestionării substanțelor chimice toxice în scopul reglementării justificate a lor, inclusiv prin delimitarea clară a competențelor autorităților administrației publice centrale și locale și ale agenților economici.

3. Perfecționarea actelor normative, mecanismelor economice și criteriilor de apreciere în scopul: eliminării/restricționării producerii, importului, exportului, comercializării, utilizării și depozitării POP; stabilirii valorilor limită ale emisiilor POP pentru sursele de poluare a mediului înconjurător; normării conținutului POP în componentele mediului, emisiilor și evacuărilor surselor de poluare, articolelor industriale, produselor agroalimentare și stocurilor de deșeuri care conțin sau sînt contaminate cu POP.

4. Elaborarea regulamentelor cu privire la înlocuirea poluanților organici persistenti uzați cu substanțe chimice alternative ecologic inofensive.

5. Completarea Registrului Național al substanțelor chimice potențial toxice în conformitate cu stipulațiile tratatelor internaționale în domeniul poluanților organici persistenti.

6. Inventarierea surselor primare și secundare de poluare a mediului înconjurător cu POP și elaborarea măsurilor de îmbunătățire a gestionării resurselor primare și de eliminare a resurselor secundare.

7. Elaborarea programelor ramurale și a mecanismelor de încurajare pentru implementarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de mediu în scopul reducerii și eliminării POP.

8. Elaborarea programelor bilaterale de colaborare moldo-română, moldo-ucraineană și constituirea grupurilor de lucru pentru realizarea acestor programe în scopul reducerii emisiilor POP și a altor substanțe toxice.

9. Aderarea Republicii Moldova la Convenția de la Rotterdam privind procedura de consimțămînt prealabil în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional și desemnarea autorității naționale pentru implementarea acestei Convenții.

10. Elaborarea programelor, planurilor naționale și a mecanismelor de implementare a Convenției de la Basel privind controlul transportării transfrontaliere a deșeurilor periculoase și eliminării acestora, Convenției de la Rotterdam privind procedura de consimțămînt prealabil în cunoștința de cauză aplicabilă anumitor produși chimici periculoși și pesticidelor care fac obiectul comerțului internațional și

Protocolului de la Aarhus privind poluanții organici persistenti al Convenției asupra poluării atmosferice transfrontaliere pe distanțe lungi.

Acțiuni de lungă durată

1. Implementarea unui sistem de control (monitoring) asupra conținutului de poluanți organici persistenti în componentele mediului, cu determinarea concentrațiilor maximum admisibile.

2. Monitorizarea contaminării cu poluanți organici persistenti a produselor agricole și alimentare.

3. Efectuarea investigațiilor științifice în următoarele direcții ale domeniului:

determinarea criteriilor, indicilor și metodelor de apreciere a nivelului de poluare a elementelor mediului cu POP;

sursele de poluare și metodele de evacuare a POP;

prezența, nivelul și tendințele de modificare a POP în organismul omului și în mediul înconjurător, efectele asupra sănătății;

impactul asupra agriculturii, inclusiv acvaculturii și silviculturii;

impactul asupra biotei;

aspectele economice în contextul dezvoltării durabile.

4. Implementarea celor mai bune tehnici disponibile și a celor mai bune practici de mediu în scopul prevenirii impactului POP asupra mediului și sănătății omului.

5. Inventarierea și cartarea terenurilor contaminate, elaborarea metodelor și a complexelor de măsuri pentru decontaminarea acestora.

6. Implementarea unui sistem de monitorizare și control permanent asupra transformatoarelor, condensatoarelor și altor utilaje înzestrate cu bifenili policlorurați și asupra gestionării stocurilor și deșeurilor cu conținut de bifenili policlorurați din ramura de producere și transportare a energiei electrice, de producere și folosire a schimbătoarelor de căldură, sistemelor hidraulice și altor instalații tehnice.

7. Monitorizarea situației în zona de amplasare a poligonului de înhumare a deșeurilor de pesticide din com. Cișmichioi (U.T.A. Găgăuzia) în scopul prevenirii poluării mediului înconjurător.

8. Elaborarea și implementarea programelor:

educaționale și de sensibilizare a publicului, în special pentru femei, copii și alte categorii de populație, referitor la poluanții organici persistenti și la efectele lor asupra sănătății omului și mediului înconjurător;

de sensibilizare a responsabililor publici și a factorilor de decizie asupra poluanților organici persistenti;

de instruire a fermierilor cu privire la cerințele speciale de protecție a mediului înconjurător și sănătății omului la folosirea pesticidelor și fertilizanților;

de instruire a funcționarilor, oamenilor de știință, profesorilor, personalului tehnic și de conducere în domeniul gestionării POP.

9. Asigurarea participării publicului la abordarea problemelor ce țin de poluanții organici persistenti și la elaborarea soluțiilor adecvate.

10. Facilitarea schimbului de informații și tehnologii cu părțile tratatelor internaționale, țările dezvoltate și organismele internaționale în scopul obținerii serviciilor de proiectare și inginerie, echipament și/sau mijloace financiare pentru reducerea și eliminarea POP.

11. Promovarea și facilitarea de către autoritățile administrației publice centrale de resort a schimbului de informații necesar pentru:

reducerea sau eliminarea producerii, comercializării, utilizării și evacuării POP;

găsirea unor soluții de înlocuire pentru POP, furnizarea de informații asupra riscurilor reprezentate de aceste substanțe;

furnizarea informațiilor despre experiența acumulată la nivel național și internațional în domeniul elaborării și implementării programelor de informare, educație, de sensibilizare și instruire în domeniul gestionării POP.

12. Crearea de către autoritățile centrale de resort a centrelor de difuzare la nivel național și local a informațiilor despre POP și soluțiile de reducere și eliminare a acestora.

PLANUL NAȚIONAL de implementare a Convenției de la Stockholm privind poluanții organici persistenți

Problemele abordate în Convenția de la Stockholm sînt prioritare pentru Moldova și pot impulsiona modernizarea sistemului existent de management al substanțelor chimice, prin gestionarea adecvată a substanțelor periculoase toxice, persistente și bioacumulative în toate domeniile activității umane. Minimizarea și eliminarea totală a impactului Poluanților Organici Persistenți (POP) asupra mediului înconjurător și sănătății umane este parte integrantă a politicii naționale în domeniul mediului. Managementul ecologic sigur al substanțelor chimice este un element important al politicii interne care contribuie la creșterea bunăstării țării, dezvoltarea durabilă a societății și reducerea sărăciei. În particular, gestionarea adecvată a pesticidelor POP și a altor substanțe chimice utilizate în agricultură este considerată o condiție importantă pentru promovarea produselor agricole ecologice din Moldova pe piețele internaționale.

Politica națională în domeniul substanțelor chimice optează pentru o abordare treptată, în baza unor planuri de implementare amănunțite pentru fiecare domeniu identificat. Politica are două obiective cheie:

reducerea și eliminarea din mediu a POP care provin, cu preponderență, din activitatea umană, sînt persistente și au capacități de bioacumulare;

managementul altor substanțe chimice toxice, pe parcursul întregului ciclu al vieții lor, în scopul excluderii, prevenirii și minimizării pătrunderii lor în mediu.

Scopul general al politicii naționale în domeniul respectiv constă în minimizarea impactului POP asupra mediului înconjurător și sănătății umane, prin implementarea unui sistem de gestiune care va servi drept bază și model operațional pentru extinderea și dezvoltarea continuă a sistemului de management ecologic al substanțelor chimice în Moldova.

SCOPUL PREZENTULUI PLAN

Prezentul Plan are drept scop asigurarea respectării obligațiilor pe care și le-a asumat Moldova prin aderarea la Convenția de la Stockholm, precum și reducerea și eliminarea riscurilor pentru sănătate, mediu și dezvoltare, asociate cu expunerea (în trecut, prezent sau viitor) la acțiunea POP. Moldova intenționează să folosească toate instrumentele disponibile pentru a preveni, reduce și elimina emisiile și stocurile celor doisprezece POP. Instrumentele respective includ mecanisme de reglementare, de remediere, monitorizare, control și cercetare.

Prioritățile naționale în domeniul Poluanților Organici Persistenți

Identificarea priorităților este un element obligatoriu al oricărui proces de planificare. Stabilirea priorităților prezentului Plan s-a desfășurat în cîteva etape, după cum urmează: definirea metodologiei, selectarea criteriilor, consultarea ONG-urilor și a altor părți interesate, validarea priorităților identificate și transformarea domeniilor prioritare în obiective ale Planului. În discuțiile asupra problemelor critice și măsurilor care se impun întru implementarea Convenției de la Stockholm și elaborarea prezentului Plan au fost antrenate instituțiile și organizațiile interesate.

Pentru a departaja prioritățile în domeniul POP au fost selectate următoarele grupe de criterii: beneficii directe pentru sănătatea publică și starea mediului, precum și beneficii sociale și economice; importanța problemei la diferite niveluri (internațional, național, local); perceperea problemei de către diferite părți interesate (comunitatea internațională, autoritățile administrației publice centrale și locale, ONG-urile, cercurile largi ale opiniei publice, agenții economici); disponibilitatea resurselor la nivel național (tehnologii, infrastructură, personal, aspectele financiare). Cerințele Convenției au fost evaluate conform criteriilor selectate, fiind identificate domeniile prioritare pe termen scurt, deosebit de importante

pentru Moldova:

1. Gestionarea sigură, eficientă și ecologic inofensivă a stocurilor (pesticide și bifenili policlorurați (PCB)) și deșeurilor (toți compușii sînt reglementați de Convenție) în scopul reducerii și eliminării emisiilor

Îmbunătățirea cadrului legislativ și normativ de gestionare a pesticidelor inutilizabile și interzise, susținută prin elaborarea și aplicarea unor ghiduri și instrucțiuni.

Stabilirea unor stimulente pentru comunitățile rurale care ar avea cele mai bune rezultate în gestionarea stocurilor de pesticide.

Delimitarea clară a responsabilităților instituțiilor implicate în controlul substanțelor chimice.

Identificarea unor măsuri urgente cu cost redus pentru micșorarea emisiilor de la stocurile existente (pesticide și PCB), îmbunătățirea capacității de colectare, transportare și stocare în condiții sigure a pesticidelor inutilizabile și interzise, reambalarea și depozitarea centralizată, urmată de eliminarea lor definitivă.

2. Elaborarea și implementarea strategiei de identificare a stocurilor, deșeurilor și produselor cu conținut de POP

Aprofundarea inventarierii stocurilor și deșeurilor de pesticide organice persistente, în scopul estimării riscului pe care îl reprezintă acestea.

Aprofundarea inventarierii stocurilor și deșeurilor PCB, în scopul stabilirii cantității lor și identificării focarelor.

3. Elaborarea măsurilor de identificare și remediere a zonelor contaminate

Sporirea capacității de monitorizare și cercetare a conținutului POP în componentele mediului (sol, apă, organisme vii).

Elaborarea unui ghid pentru identificarea zonelor contaminate, care va include evaluarea rapidă a zonelor, identificarea riscurilor de mediu, metodele de prelevare a probelor și analizelor.

Implementarea unui proiect-pilot de identificare a zonelor contaminate, testarea ghidului de identificare și, în caz de succes, crearea condițiilor pentru extinderea lui la scară națională.

Evaluarea fezabilității, acceptării pe plan local și accesibilității măsurilor de remediere.

4. Promovarea informării, conștientizării și educării populației

Asigurarea informării populației, elaborarea unor programe speciale de educare și conștientizare, stabilirea unor mecanisme participative pentru cercurile largi ale opiniei publice, implicarea agenților economici și a utilizatorilor, stabilirea unor mecanisme adecvate de răspîndire a informației.

5. Stimularea activităților de cercetare-dezvoltare și monitorizare

Elaborarea unor programe de cercetare-dezvoltare și monitorizare pornind de la necesitățile reale în domeniul POP.

Perfecționarea cadrului instituțional și a capacitaților tehnice de monitorizare a POP și monitorizarea surselor prioritare de emisii.

Monitorizarea reducerii emisiilor ca indicator al implementării prezentului Plan.

Prezentul Plan conține măsuri de scurtă durată, incluse în Tabelul acțiunilor de implementare a Convenției, în timp ce alte cerințe ale Convenției de la Stockholm vor fi luate în considerare într-o perspectivă de durată medie și lungă, după evaluarea rezultatelor implementării și actualizării prezentului document.

**Tabelul acțiunilor
de implementare a Convenției de la Stockholm
privind poluanții organici persistenti**

Domeniul	Obiectivele	Acțiunile propuse	Instituțiile responsabile	Termenele de executare	Surse potențiale de finanțare
1	2	3	4	5	6
1. Amendarea	Asigurarea bazei	Analiza legislației existente,	Ministerul Ecologiei	2005	Donatorii

cadrului legislativ	legale pentru managementul POP în cadrul cerințelor Convenției de la Stockholm și stabilirea unui sistem general de gestionare sigură a substanțelor chimice	identificarea lacunelor, prezentarea modificărilor necesare, consultarea părților interesate	și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii, Departamentul Vamal		internaționali
2. Stabilirea unui cadru organizatoric adecvat	Stabilirea elementelor instituționale de sprijin pentru elaborarea politicii, coordonarea și supravegherea activităților în domeniul reglementării POP și altor poluanți din categoria substanțelor toxice persistente, coordonarea și supravegherea activităților în domeniul reglementării substanțelor menționate și securității chimice	Întocmirea și prezentarea în modul stabilit a propunerilor privind completarea Regulamentului Comitetului național pentru politica de mediu cu funcții de coordonare a integrării securității chimice și POP în politicile ramurale. Vizita de instruire peste hotare	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2005	Donatorii internaționali
	Coordonarea, administrarea și implementarea obligațiilor internaționale ale Moldovei în cadrul convențiilor de la Basel, Stockholm și Rotterdam, Protocolului de la Aarhus privind POP, precum și a implementării prezentului Plan	Desemnarea Punctului Focal Național din cadrul Ministerului Ecologiei și Resurselor Naturale, responsabil pentru implementarea Convenției de la Stockholm și schimbul de informații în conformitate cu prevederile Convenției și acțiunile inițiale stabilite pentru părți. Elaborarea proiectului și crearea Centrului de management al substanțelor chimice, care va efectua, în modul stabilit, lucrările necesare pentru implementarea obligațiilor internaționale ale Moldovei, ce reies din convențiile de la	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2004-2009	Donatorii internaționali

		Basel, Stockholm și Rotterdam, Protocolul de la Aarhus privind POP			
	Îmbunătățirea managementului informației și a dărilor de seamă în domeniul substanțelor chimice	Crearea unui sistem informațional, procurarea echipamentului și programelor, instruirea personalului, stabilirea procedurilor statistice și de dare de seamă (identificarea surselor de informație, elaborarea formelor de dare de seamă și a canalelor schimbului de informație), crearea Registrului emisiilor și transferului poluanților	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, în comun cu autoritățile centrale de specialitate, Academia de Științe a Moldovei, Departamentul Statistică și Sociologie	2005-2009	Donatorii internaționali
3. Elaborarea actelor normative	Includerea prevederilor legale în domeniul reglementării POP în instrumentele practice de management	Elaborarea actelor normative, consultarea părților interesate	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii, Departamentul Vamal	2004-2006	Donatorii internaționali
4. Elaborarea ghidurilor practice	Susținerea cadrului legal și normativ cu ghiduri practice	Estimarea necesităților, elaborarea ghidurilor, consultări cu personalul implicat	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Educației, Departamentul Vamal, Academia de Științe a Moldovei	2004-2006	Donatorii internaționali
5. Sporirea capacității de management al pesticidelor cu termen de utilizare expirat și interzise	Sporirea capacității autorităților administrației publice locale de a gestiona depozitele de pesticide într-un mod ecologic sigur	Elaborarea programului de instruire, desfășurarea cursurilor de instruirea funcționarilor din 32 raioane (la fiecare doi ani), dotarea tehnică	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2004, 2006, 2008 (la fiecare doi ani)	Donatorii internaționali
	Facilitarea acțiunii de reambalare și transportare într-un mod ecologic sigur	Elaborarea ghidului practic de reambalare și transportare a pesticidelor	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Agriculturii și Industriei	2004-2005	Donatorii internaționali

			Alimentare, Ministerul Sănătății, Ministerul Apărării, Departamentul Situații Excepționale		
	Instruirea personalului Ministerului Apărării și Departamentului Situații Excepționale pentru efectuarea reambalării și transportării pesticidelor într-un mod ecologic sigur	Elaborarea programului de instruire, instruirea instructorilor, personalului Ministerului Apărării și Departamentului Situații Excepționale	Ministerul Apărării, Departamentul Situații Excepționale	2004-2005	Donatorii internaționali
	Îmbunătățirea planificării și coordonării operațiilor de reambalare și transportare a pesticidelor la nivel raional	Implementarea unui studiu rapid de fezabilitate în 32 raioane, elaborarea planurilor, consultarea părților implicate și a autorităților administrației publice locale	Ministerul Apărării, Departamentul Situații Excepționale, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Sănătății, autoritățile administrației publice locale	2005	Donatorii internaționali
	Evaluarea impactului de mediu, social și economic al activităților de reambalare și transportare	Studiul de impact la nivel național și raional (activitate pilot)	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare	2005	Donatorii internaționali
6. Sporirea capacității sectorului energetic de a identifica PCB în echipament	Familiarizarea personalului tehnic și managerial cu procedurile de prelevare a probelor, identificare și marcare, cerințele de dare de seamă	Pregătirea unui ghid practic (identificarea PCB, marcarea, evaluarea zonelor de risc, măsurile de securitate, darea de seamă), consultarea părților interesate, specificarea seturilor analitice, cursuri de instruire pentru întreprinderile energetice	Ministerul Energeticii, întreprinderile energetice, consumatorii mari de energie	2005-2006	Donatorii internaționali, întreprinderile energetice
	Sporirea capacității de identificare a PCB	Pregătirea și coordonarea planurilor de inventariere pentru toate întreprinderile energetice, procurarea și distribuirea seturilor analitice expres	Ministerul Energeticii, întreprinderile energetice, consumatorii mari de energie	2005	Donatorii internaționali, întreprinderile energetice

7. Inventarierea conținutului PCB în echipamentul electroenergetic	Stabilirea prezenței PCB în echipamentul electroenergetic	Identificarea PCB în echipament cu ajutorul seturilor analitice expres, marcarea echipamentului, estimarea riscurilor (focarelor), darea de seamă	Ministerul Energeticii, întreprinderile energetice	2005-2006	Întreprinderile energetice donatorii internaționali
	Stabilirea concentrației PCB în echipamentul electroenergetic	Planificarea, colectarea probelor, analiza de laborator, darea de seamă	Ministerul Energeticii, întreprinderile energetice	2005-2007	Întreprinderile energetice
8. Inventarierea PCB în alte sectoare decât cel energetic	Completarea informației privind PCB utilizate în alte sectoare decât cel energetic	Pregătirea listelor de control și a instrucțiilor pentru identificarea PCB în echipament, produse și articole, familiarizarea întreprinderilor din afara sectorului energetic cu obiectivele și metodele inventarierii, analiza și generalizarea răspunsurilor, pregătirea planului național de inventariere, estimarea focarelor	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Industriei, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Academia de Științe a Moldovei, alte instituții implicate	2006-2007	Donatorii internaționali
9. Sporirea capacității de monitorizare a POP de către autoritățile de mediu și de sănătate	Elaborarea programelor de monitorizare a POP la nivel național	Elaborarea programelor de monitoring pentru diferite grupe de POP, surse de poluare și compartimente de mediu, elaborarea programelor de monitoring, stabilirea responsabilităților, crearea bazei necesare pentru schimbul de date	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii, Academia de Științe a Moldovei	2005-2006	Donatorii internaționali
	Modernizarea echipamentului laboratoarelor în vederea monitorizării POP	Identificarea necesarului de echipament, pregătirea specificărilor tehnice și procurarea echipamentului, consumabilelor și standardelor analitice, stabilirea procedurilor de control al calității, instruirea personalului	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2005-2009	Donatorii internaționali
10. Extinderea informației privind sursele POP emiși neintenționat	Sporirea nivelului de cunoștințe privind sursele de POP emiși neintenționat la nivel național	Pregătirea chestionarului, analiza răspunsurilor, estimarea emisiilor, evaluarea riscurilor, stabilirea priorității surselor	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Academia de Științe a Moldovei	2005-2006	Donatorii internaționali
	Investigarea gradului de poluare cu POP	Selectarea zonei-pilot și elaborarea unui program de	Ministerul Ecologiei și Resurselor	2006	Donatorii internaționali

	emiși neintenționat într-o zonă-pilot (prioritară)	prelevare a probelor, prelevarea și analiza probelor (într-un laborator din UE), interpretarea rezultatelor și formularea recomandărilor	Naturale		
11. Schimbul de cunoștințe în domeniul celor mai bune tehnici disponibile și celor mai bune practici de mediu	Sporirea cunoștințelor privind utilizarea celor mai bune tehnici disponibile și celor mai bune practici de mediu în gestionarea POP și formularea măsurilor accesibile pentru Moldova	Organizarea cursurilor, seminarelor și a vizitei de studii, formularea și examinarea măsurilor pentru Moldova	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, în comun cu alte autorități centrale de specialitate, Academia de Științe a Moldovei	2006	Donatorii internaționali
12. Elaborarea unui plan de acțiuni privind reducerea POP emiși neintenționat	Identificarea și evaluarea emisiilor de POP emiși neintenționat și stabilirea unor măsuri practice pentru a atinge un nivel semnificativ de reducere a emisiilor și eliminare a surselor	Elaborarea măsurilor de reducere a emisiilor de POP emiși neintenționat și promovarea tehnologiilor celor mai bune tehnici disponibile și celor mai bune practici de mediu	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Industriei	2005-2006	Donatorii internaționali
13. Sporirea capacității de identificare a zonelor contaminate	Elaborarea instrumentelor necesare pentru identificarea zonelor contaminate	Elaborarea metodologiei de estimare a riscului, formularea criteriilor de identificare a zonelor contaminate, consultarea părților interesate	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii	2005	Donatorii internaționali
	Cartarea preliminară a zonelor contaminate	Pregătirea planului de evaluare a zonelor contaminate, colectarea informației necesare, consultarea autorităților, întreprinderilor și populației locale, descrierea și cartarea zonelor identificate, lucrări analitice inițiale	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii, autoritățile administrației publice locale	2005-2007	Donatorii internaționali, autoritățile administrației publice locale
	Transfer de know-	Elaborarea unui program de	Ministerul Ecologiei	2005-2007	Donatorii

	how în domeniul remedierii zonelor contaminate	transfer know-how, organizarea seminarelor, vizita de studii, elaborarea măsurilor de remediere la costuri mici	și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Energeticii		internaționali
14. Promovarea activităților de cercetare-dezvoltare	Stimularea cercetării și dezvoltării orientate spre problematica POP, crearea cadrului de cooperare regională în domeniul respectiv	Organizarea conferințelor internaționale/regionale, includerea temelor de cercetare în comanda de stat	Academia de Științe a Moldovei, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2004-2009	Donatorii internaționali
		Elaborarea și implementarea tehnologiilor nonpoluante de eliminare a POP		2005-2009	
	Studiul și evaluarea impactului POP asupra mediului și sănătății populației	Cercetări asupra concentrațiilor POP în compartimentele mediului (inclusiv migrării și transformării lor), studii epidemiologice asupra grupurilor vulnerabile și expuse influenței POP	Ministerul Sănătății, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2006-2009	Donatorii internaționali
15. Reambalarea și depozitarea centralizată a pesticidelor inutilizabile și interzise	Procurarea ambalajului acceptat de către ONU, a mijloacelor de protecție, echipamentului, seturilor de analiză expres	Evaluarea necesităților, pregătirea specificărilor, procurarea, livrarea	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Apărării, Departamentul Situații Excepționale, Ministerul Sănătății, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2004-2006	Donatorii internaționali
	Pregătirea depozitelor raionale pentru stocarea centralizată a pesticidelor inutilizabile și interzise	Selectarea depozitelor raionale, elaborarea planurilor de reabilitare, aprobarea planurilor de către autoritățile de mediu și ocrotire a sănătății, lucrări de reabilitare	Autoritățile administrației publice locale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2004-2005	Autoritățile administrației publice locale
	Reambalarea și stocarea centralizată a pesticidelor cu termen de utilizare expirat într-o manieră ecologic	Reambalarea și stocarea centralizată a pesticidelor și a ambalajului contaminat în 32 depozite raionale	Ministerul Apărării, Departamentul Situații Excepționale, Ministerul Ecologiei și Resurselor	2004-2006	Donatorii internaționali

	sigură		Naturale, Ministerul Sănătății, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare		
16. Măsuri urgente de reducere a impactului depozitelor abandonate	Reducerea impactului asupra populației locale și a mediului	Elaborarea planurilor de remediere urgentă pentru depozitele de pesticide abandonate, aprobarea și coordonarea planurilor, construirea gardurilor, instalarea indicatoarelor de avertizare, blocarea ușilor și ferestrelor	Autoritățile administrației publice locale, Ministerul Sănătății, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Academia de Științe a Moldovei	2004-2006	Autoritățile administrației publice locale
	Implementarea mecanismelor de stimulare pentru comunitățile locale	Selectarea celor mai bune comunități rurale din raion, pregătirea propunerilor de proiect în domeniul securității chimice	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2005-2006	Donatorii internaționali
17. Colectarea pesticidelor cu termen de utilizare expirat (inclusiv DDT) din gospodăriile private	Colectarea tuturor pesticidelor persistente (inclusiv DDT) stocate în gospodăriile private și transportarea lor la depozitele raionale	Selectarea agenției implementatoare, instruirea și furnizarea echipamentului, negocieri cu companiile furnizoare de pesticide, activități la nivelul localităților	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, autoritățile administrației publice locale	2005-2009	Donatorii internaționali
18. Evaluarea variantelor de eliminare a pesticidelor expirate și de gestionare a depozitelor abandonate	Pregătirea unui proiect investițional de eliminare definitivă a stocurilor de pesticide inutilizabile și interzise	Studiul de fezabilitate, pregătirea proiectului investițional, negocierile cu donatorii	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2005-2006	Donatorii internaționali
	Pregătirea unui proiect investițional privind gestionarea depozitelor abandonate și distruse	Studiul de fezabilitate, pregătirea proiectului investițional, negocierile cu donatorii	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, autoritățile administrației publice locale, Ministerul Sănătății	2005-2006	Donatorii internaționali
19. Măsuri de remediere la cimitirul de stocare a pesticidelor de la Cișmichioi	Asigurarea stocării ecologic sigure a pesticidelor din cimitirul de pesticide de la Cișmichioi	Îngrădirea teritoriului, renovarea sistemelor de drenaj pluvial, acoperirea cu un nou strat de protecție, monitorizarea stării solului și apei	Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății, Academia	2005-2009	Donatorii internaționali

			de Științe a Moldovei, autoritățile administrației publice locale		
20. Studiul de fezabilitate pentru stația de stocare a condensatoarelor electrice uzate de la Vulcănești (opțiunea 1)	Evaluarea și pregătirea unui proiect investițional privind lichidarea condensatoarelor electrice vechi	Studiul de fezabilitate, pregătirea proiectului investițional, negocierile cu donatorii	Ministerul Energeticii, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2004-2006	Donatorii internaționali
21. Măsuri de remediere pentru stocul de condensatoare electrice vechi de la Vulcănești (opțiunea 2)	Asigurarea eliminării ecologic sigure a condensatoarelor electrice uzate	Angajarea unei companii pentru eliminarea condensatoarelor electrice în străinătate	Ministerul Energeticii	2005-2006	Donatorii internaționali
22. Centralizarea echipamentului contaminat cu PCB	Asigurarea stocării în condiții sigure a echipamentului contaminat cu PCB sau deteriorat	Centralizarea echipamentului abandonat, furnizarea unor containere sigure, identificarea tehnologiei de eliminare a PCB și a echipamentului contaminat	Ministerul Energeticii, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății	2005-2008	Donatorii internaționali
23. Îmbunătățirea comunicării	Asigurarea unei comunicări eficiente în problemele POP și formarea cunoștințelor și deprinderilor de comunicare la factorii de decizie, specialiști și cercurile largi ale opiniei publice	Zece cursuri de scurtă durată pe an, elaborarea unui manual, stabilirea unui cadru de comunicare, adaptarea canalelor de comunicare existente la problemele POP, elaborarea procedurilor de comunicare	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale	2005-2009	Donatorii internaționali
24. Crearea unui proces participativ	Activizarea procesului participativ în domeniul POP	Implementarea Strategiei de comunicare pentru Convenția de la Stockholm	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Centrul Regional de Mediu, organizațiile neguvernamentale	2005-2009	Donatorii internaționali
25. Asigurarea schimbului de informații la nivel național și internațional	Informarea curentă a societății privind problemele, riscurile POP, consecințele expunerii la ele și măsurile de contracarare necesare	Pregătirea și răspândirea informației privind POP prin mediile de informare și publicațiile accesibile, inclusiv publicitatea vizuală (cel puțin zece pe an), un dialog interactiv pe an, participarea la forurile internaționale	Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, Ministerul Sănătății și alte ministere ramurale, Academia de Științe a Moldovei	2005-2009	Donatorii internaționali
26. Instruirea	Instruirea grupurilor	Organizarea a cinci seminare	Ministerul Ecologiei	2005-2009	Donatorii

cercurilor largi ale opiniei publice	interesate de POP în problemele de management ecologic inofensiv al acestora și de securitate chimică	de instruire pe an pentru grupurile țintă, elaborarea și introducerea materialelor de instruire în POP pentru funcționarii publici, medici, oamenii de afaceri, cercetători	și Resurselor Naturale, Centrul Regional de Mediu, Ministerul Sănătății, organizațiile neguvernamentale		internaționali
27. Promovarea educației	Includerea problemelor POP și elementelor de securitate chimică în programele educaționale	Elaborarea și răspândirea pachetelor informative educaționale pentru grupurile specifice (autoritățile administrației publice centrale și locale, elevii, studenții, grupurile vulnerabile etc.)	Ministerul Educației, Ministerul Ecologiei și Resurselor Naturale, organizațiile neguvernamentale	2005-2009	Donatorii internaționali